

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/135/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

58/2018. (III. 8.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹, 2017. március 17-én előterjesztett **panaszát** a 2018. március 8-án –Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében— megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – Pécsi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2017. március 17-én, postai úton terjesztett elő panaszt a vele szemben fogantató rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2017. február *-én 16 óra körül H. O.-val a H. téren ültek, amikor két rendőr lépett oda hozzájuk. Bemutatkozás és magyarázat nélkül elkérték az adataikat. A rendőrök a panaszost és H. O.-t megkérdezték, hogy van-e náluk szűrő-vágó eszköz, amire nemmel feleltek. Ezután felszólították őket, hogy pakolják ki a táskáikat, mert át fogják vizsgálni azt. A panaszos kérdésére, hogy miért csinálják ezt, azt a választ adták, hogy semmi közük nincs ehhez és maradjanak csendben. Erre H. O. mérgéből kiborította a csomagját a földre, hogy átvizsgálhassák. Eközben egy újabb járőrautó érkezett a panaszos elmondása alapján két készenléti rendőrrel. Ezután a panaszos és H.O. ruháját átvizsgálták, kérték őket, hogy vegyék le a cipőjüket, amit a panaszos teljesített, H.O. nem. A panaszos elmondása alapján az intézkedés 30 percet vett igénybe, ezalatt többször rákérdezték, hogy hogy miért igazoltatják őket és az átvizsgálás is miért történik. A panaszos kérdésére nem válaszoltak, majd az intézkedést befejezve magyarázat és köszönés nélkül távoztak. A

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

panaszos beadványában előadta, hogy a tér másik oldalán többen is tartózkodtak, akik tanúsítani tudják a számára megalázó, ok nélküli eljárást.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését.

1) K.Z. r. ezredes átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

2017. február *-én a Sz. H. K.központba (továbbiakban: HIK) a 112-es hívószámon * óra 20 perckor a (...) hívószámról O. P. G. (továbbiakban: első bejelentő) tett bejelentést, mely szerint P., a M. M. utcában az ott parkoló személygépjárművek ajtaját egy hajléktalan férfi nyitogatja. Az első bejelentő szerint az Audi típusú, (...) forgalmi rendszámú gépjárműbe sikerült neki benyúlnia, amelyből vélhetően valamilyen értéket el is tulajdonított. Az első bejelentő szerint a férfi a bejelentés időpontjában a G. K. utcában folytatja ezt a tevékenységét. 2017. február *-én 16 óra 20 perckor - a fenti bejelentéssel párhuzamosan - egy másik bejelentő, T. M. (továbbiakban: második bejelentő) a (...) telefonszámon tett bejelentést a 112-es hívószámra mely szerint P., a M. M. utcában egy hajléktalan férfi egy Audi típusú, (...) forgalmi rendszámú luxusautóból hajolt ki, amely biztosan nem az övé volt. Ezen személy a G. K. utca felé ment. A HIK a bejelentést - az esetlap megküldésével - a B. M. Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központjába (továbbiakban: TIK) továbbította. A TIK ügyeletes a bejelentés tartalmát - rádióforgalmazás útján - a szolgálatos állománnyal ismertette és az állomány tagjait az elkövető felkutatására utasította. A területileg illetékes járőrt - kapcsolatfelvétel érdekében - a B.-Zs. utcában várakozó első bejelentőhöz irányította, majd a járőrtárs rendőri intézkedés alá vonta az első bejelentő által megjelölt személyt, míg a járőrvezető a M. M. utcában tartózkodó második bejelentővel vette fel a kapcsolatot.

A második bejelentő az elkövető személyleírásán és útvonalának megadásán túl elmondta, hogy az elkövető a H. téren odament két - általa láthatóan ismert - hajléktalanhoz, akikkel beszélgetett, ezt követően a R. úton egy „foghíj-telken” kialakított parkolóban álló autókhoz is odament, az egyik alá be is bújtt, majd ezután a B.-Zs. utca irányába távozott. Az elkövetőt a második bejelentő csak messziről követte, így a személyekkel folytatott beszélgetést nem hallotta, ezért nem tudott érdemben nyilatkozni arra vonatkozóan, hogy részükre tárgy átadása történt-e, valamint azt sem látta, hogy a parkoló autó alól kivett vagy az alá betett-e valamit. Tekintettel arra, hogy a panaszos, illetve a társaságában lévő másik személy birtokába jogellenes (az eltulajdonított tárgy vagy tárgyak értékének függvényében, bűncselekmény vagy szabálysértés) cselekmény elkövetéséből származó tárgyi bizonyítási eszköz kerülhetett, ezért a járőrvezető a második bejelentő által megadott személyleírás alapján a panaszost és társát rendőri intézkedés alá vonta. A helyszínre érkező rendőrt az Rtv. 20. § (1) bekezdés a) pontja alapján egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye igazolta. A járőrvezető az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltak alapján, napszaknak megfelelően köszönt, majd a panaszossal nevét, beosztási helyét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölte. A panaszost a rendőr az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján személyi adatainak megállapítása érdekében igazoltatta. A panaszos tájékoztatást kapott arra vonatkozóan, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a birtokába jogellenes (az eltulajdonított tárgy vagy tárgyak értékének függvényében, bűncselekmény vagy szabálysértés) cselekmény elkövetéséből származó tárgyi bizonyítási eszköz kerülhetett. Figyelemmel arra, hogy az intézkedés alá vont személyek ruházatában, csomagjában a rendőr életét, testi épségét, illetve egészségét veszélyeztető, támadásra használható eszközök lehetnek, ezért a rendőr saját biztonsága érdekében, ilyen eszközök (kés, tű, olló, fecskendő) birtokban tartására vonatkozóan a panaszoshoz kérdést intézett. A rendőr felhívására a panaszos nyilatkozott és közölte, hogy részére jogellenes cselekményből származó dolog átadására nem került sor, majd ezt követően a járőrvezető a panaszost ruházatának és csomagjának átvizsgálásának végrehajtásáról, illetve annak jogalapjáról tájékoztatta. A panaszossal szemben a rendőri intézkedés megkezdését követően kb. 4 perc elteltével megérkezett a közelben szolgálatot teljesítő, majd a második bejelentő részletes meghallgatását végző körzeti megbízott, akinek jelenlétében sor került a panaszos ruházatának, illetve

csomagjának átvizsgálására. Mivel a beszerzett adatok alapján, a panaszossal és a társaságában lévő személlyel szemben, tárgyi bizonyítási eszköz felkutatása érdekében, ruházatátvizsgálás vált indokolttá. A ruházat része a lábbeli is, amely a rendőrszakmai tapasztalatok alapján értékek, illetve személy elleni támadásra alkalmas egyéb eszközök szokásos rejtő helyeként szolgál, ezért a rendőr - az Rtv. 29. § (6) bekezdése, valamint a Szabs. tv. 74. § (1) bekezdése alapján - a panaszost és barátját - az emberi méltóságot nem sértően - cipőjük levételére kérte. A panaszossal szemben fogantatott intézkedés befejezését követően a rendőrök - tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben az Rtv. V. fejezetében foglalt intézkedés (igazoltatás) került végrehajtásra - a panaszost a rendőri intézkedéssel szembeni, az Rtv. alapján megillető panasztételi lehetőségről, valamint annak előterjesztésére nyitva álló törvényi határidőről tájékoztatták és a panaszostól elköszöntek. Az intézkedő rendőrök elmondták, hogy a Panaszos rendőri intézkedés jogszerűtlen színben történő feltüntetését célzó állításai nem felelnek meg a valóságnak. A rendőri intézkedés „harmadik” személyek előtt, a hétköznapi életben szokványos kifejezések használatával, normál hangnemben zajlott. A rendőri intézkedés a panaszos személyét, emberi méltóságát nem sértő módon került végrehajtásra. A panaszos a rendőri intézkedés alatt rendkívül nyugodt és segítőkész magatartást tanúsított. A rendőrök kérésének minden esetben eleget tett, s a rendőri intézkedés során a rendőrökkel végig maximálisan együttműködött. A panaszos volt az, aki a rendőri intézkedés okán felindult állapotban lévő barátját csitította azzal, hogy a rendőrök csak a munkájukat végzik.

A panaszos barátja, H. O., a rendőri intézkedés során a rendőrökkel végig flegma és lekezelő stílusban kommunikált. Közölte, hogy a rendőrök a csomagját nem vizsgálhatják át, majd a csomagátvizsgálásra vonatkozó jogszabályi felhatalmazás megjelölésével történő ismételt rendőri felszólítást követően erősen felindult állapotban a csomagját a rendőrök elé, a Hal tér kövezetére borította. Ezen cselekményét követően H. O. a padra visszaülve figyelte, ahogyan a rendőrök a csomagjában lévő dolgokat átvizsgálják és minden rendőr által megfogott, megvizsgált dologhoz hangos, a dolog használatára vonatkozó kommentárt fűzött.

2) A rendőrség mellékelte a 2017. február *-én keletkezett küldési naplókat, amely egyéb releváns információkat nem tartalmazott.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Sz. Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedése érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2017. február *-én 16 óra körül H. O. –val P. belvárosának egyik legforgalmasabb terén, a H. téren ültek, amikor két rendőr bemutatkozás és magyarázat nélkül elkérték az irataikat. Majd megkérdezték, hogy van-e náluk szűrő-vágó eszköz. Erre a panaszos és társa válaszolt, hogy nincs náluk, majd felszólították őket, hogy pakolják ki a táskáikat, mert átvizsgálják azt. A panaszos kérdésére, hogy miért történik az intézkedés továbbra sem adtak választ. Eközben H. O. mérgesen kiborította a táskáját, majd két készenléti rendőr érkezett a helyszínre. A rendőrök a panaszos és H. O. ruháját átvizsgálták, kérték, hogy a cipőjüket is vegyék le, amit a panaszos teljesített, társa nem. Az intézkedés alatt, ami kb.: fél órát vett igénybe, többször megkérdezte a panaszos, hogy miért történik az intézkedés, de nem kapott választ a kérdésére. A panaszos beadványában előadta, hogy az intézkedés befejeztével magyarázat és köszönés nélkül

távoztak a rendőrök a helyszínről. A panaszos előadása alapján az intézkedés ok nélküli és megalázó volt, amit az ismerősei is tanúsítani tudnak, akik a tér másik oldalán ültek.

A rendőrség tájékoztatása alapján, 2017. február 25-én a Sz. Hívásfogadó Központba (továbbiakban: HIK) a 112-es hívószámon * óra 20 perckor a (...) hívószámról O. P. G. (továbbiakban: első bejelentő) tett bejelentést, mely szerint Pécsen, a M. M. utcában az ott parkoló személygépjárművek ajtaját egy hajléktalan férfi nyitogatja. Az első bejelentő szerint az Audi típusú, (...) forgalmi rendszámú gépjárműbe sikerült neki benyúlnia, amelyből vélhetően valamilyen értéket el is tulajdonított. Az első bejelentő szerint a férfi a bejelentés időpontjában a G. K. utcában folytatja ezt a tevékenységét. 2017. február *-én 16 óra 20 perckor - a fenti bejelentéssel párhuzamosan - egy másik bejelentő, T. M. (továbbiakban: második bejelentő) a (...) telefonszámon tett bejelentést a 112-es hívószámra mely szerint P., a M. M. utcában egy hajléktalan férfi egy Audi típusú, (...) forgalmi rendszámú luxusautóból hajolt ki, amely biztosan nem az övé volt. Ezen személy a G. K. utca felé ment. A HIK a bejelentést - az esetlap megküldésével - a B. M. Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központjába (továbbiakban: TIK) továbbította. A TIK ügyelete a bejelentés tartalmát - rádióforgalmazás útján - a szolgálatos állománnyal ismertette és az állomány tagjait az elkövető felkutatására utasította. A területileg illetékes járőrt - kapcsolatfelvétel érdekében - a B.-Zs. utcában várakozó első bejelentőhöz irányította, majd a járőrtárs rendőri intézkedés alá vonta az első bejelentő által megjelölt személyt, míg a járőrvezető a M. M. utcában tartózkodó második bejelentővel vette fel a kapcsolatot.

A második bejelentő az elkövető személyleírásán és útvonalának megadásán túl elmondta, hogy az elkövető a Hal téren odament két - általa láthatóan ismert - hajléktalanhoz, akikkel beszélgetett, ezt követően a R. úton egy „foghíj-telken” kialakított parkolóban álló autókhoz is odament, az egyik alá be is bújott, majd ezután a B.-Zs. utca irányába távozott. Az elkövetőt a második bejelentő csak messziről követte, így a személyekkel folytatott beszélgetést nem hallotta, ezért nem tudott érdemben nyilatkozni arra vonatkozóan, hogy részükre tárgy átadása történt-e, valamint azt sem látta, hogy a parkoló autó alól kivett vagy az alá betett-e valamit. Tekintettel arra, hogy a panaszos, illetve a társaságában lévő másik személy birtokába jogellenes (az eltulajdonított tárgy vagy tárgyak értékének függvényében, bűncselekmény vagy szabálysértés) cselekmény elkövetéséből származó tárgyi bizonyítási eszköz kerülhetett, ezért a járőrvezető a második bejelentő által megadott személyleírás alapján a panaszost és társát rendőri intézkedés alá vonta.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

a) A Testület először az intézkedési kötelezettség megalapozottságát vizsgálta.

A felmerült gyanúra a 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvény, valamint a 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyv alapján az alábbi rendelkezések hívhatóak fel:

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 177. § (1) bekezdése alapján: Aki a) ötvenezer forintot meg nem haladó értékre lopást, sikkasztást, jogtalan elsajátítást, orgazdaságot, b) ötvenezer forintot meg nem haladó kárt okozva csalást, szándékos rongálást, c) ötvenezer forintot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozva hűtlen kezelést követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli, szabálysértést követ el. (2) Aki idegen, nem gépi meghajtású járművet mástól azért vesz el, hogy jogtalanul használja, szabálysértést követ el. (2a) Aki földmérési jelet vagy az államhatár megjelölésére szolgáló jelet elvisz, áthelyez vagy elmozdít, szabálysértést követ el. (3) Aki a kulturális örökség védett elemeit, a megye-, város-, község határ vagy a birtokhatár megjelölésére szolgáló hivatalos jelet vagy létesítményt, tömegközlekedési vagy távközlési eszközt, közúti jelzést, parkot vagy ahhoz tartozó felszerelést, természetvédelmi hatósági és tájékoztató táblát vagy egyéb közérdeket szolgáló jelet vagy létesítményt gondatlanul megsemmisít, megrongál, elvisz, áthelyez vagy elmozdít, szabálysértést követ el. (4) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő, az erdészeti hatóság arra felhatalmazott ügyintézője, a halászati őr, valamint a mezőőr, a természeti, védett természeti és Natura 2000 területeken a természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot. (5) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt szabálysértési eljárásnak csak magánindítványra van helye, ha a sértett az elkövető hozzátartozója. (6) Az elkövetési érték, kár, illetve okozott vagyoni hátrány összegének megállapítása céljából érték-egybefoglalásnak van helye, ha az eljárás alá vont személy az (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott ugyanolyan cselekményt több alkalommal, legfeljebb egy éven belül követte el és ezeket együttesen bírálják el. Nincs helye érték-egybefoglalásnak, ha az üzletszerű elkövetés megállapítható.

A Büntető Törvénykönyv 370. §(1) Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha a) a lopást kisebb értékre vagy b) a szabálysértési értékre elkövetett lopást ba) bünszövetségben, bb) üzletszerűen, bc) dolog elleni erőszakkal - ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik -, bd) zsebtolvajlás útján, be) egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével, bf) helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel, vagy a jogosult, illetve a használó tudta és beleegyezése nélkül bemenne, bg) hamis vagy lopott kulcs használatával, bh) lakást vagy hasonló helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére vagy bi) erdőben jogellenes fakivágással követik el. (3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a) a lopást nagyobb értékre, b) a kisebb értékre elkövetett lopást ba) a (2) bekezdés ba)-be) pontjában meghatározott valamely módon, bb) védett kulturális javak körébe tartozó tárgyra vagy régészeti leletre, bc) vallási tisztelet tárgyára, bd) holttesten lévő tárgyra, illetve temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyra, be) nemesfémre vagy c) a lopást szabálysértési vagy kisebb értékre közveszély színhelyén követik el. (4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a) a lopást jelentős értékre vagy b) a nagyobb értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés ba)-be) pontjában meghatározott valamely módon vagy közveszély színhelyén követik el. (5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a) a lopást különösen nagy értékre vagy b) a jelentős értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés ba)-be) pontjában meghatározott valamely módon vagy közveszély színhelyén követik el.(6) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a) a lopást különösen jelentős értékre vagy b) a különösen nagy értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés ba)-be) pontjában meghatározott valamely módon vagy közveszély színhelyén követik el.

A bejelentés felvetette olyan jogellenes cselekmény gyanúját, ami intézkedést tett szükségessé, fennállt az intézkedési kötelezettség.

A fentieket összegezve a Testület arra az álláspontra jutott, hogy a rendőrségnek kellő jogalapja volt az intézkedés megkezdéséhez, a foganatosított intézkedéseket megfelelő törvényi felhatalmazás alapján jogszerűen alkalmazta a panaszossal szemben, így a panaszosnak nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.

b) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a fennálló intézkedési kötelezettségnek a rendőrök milyen módon tettek eleget.

A rendőrök az intézkedési kötelezettségük alapján igazoltatást és ruházatátvizsgálást foganatosítottak a panaszossal szemben.

ba) Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a panaszos birtokába jogellenes cselekmény elkövetéséből származó tárgy vagy tárgyak kerülhettek, a rendőr az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján - „A rendőr a feladata ellátása során a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani” - személyi adatainak megállapítása érdekében igazoltatta.

A fentiekben kifejtettek alapján megvolt a jogalapja az intézkedési kötelezettségüknek, hiszen látták, hogy a panaszos a feltételezett elkövetővel beszélgetett, így felmerült a gyanú, hogy a panaszos és a feltételezett elkövető összejátszik, vagy valamilyen módon ismeri az elkövetőt.

bb) A Testület ezt követően a panaszos ruházat átvizsgálásának jogalapját vizsgálta meg.

A panaszos a beadványában előadta, hogy a rendőrök megkérdezték őt és H. O.-t, hogy van-e náluk szűrő-vágó eszköz, amire nemmel feleltek. Ezek után őt és társát felszólították, hogy pakolják ki táskáikat, mert azt átvizsgálják, majd a ruházatukat vizsgálták át és kérték őket, hogy a cipőiket is vegyék le.

A rendőrség tájékoztatása alapján két bejelentés érkezett, amely szerint egy hajléktalan férfi egy Audi típusú autóból hajolt ki, ami biztosan nem az övé. A második bejelentő előadta, hogy az elkövető a Hal téren odament két- általa láthatóan ismert- hajléktalanhoz, akikkel beszélgetett. A rendőrök miután a panaszossal és társával szemben az intézkedési kötelezettség fennállását megállapították, a rendőr ellen intézett, sikeres támadás kockázatával járó testi közelség, valamint a ruházatátvizsgálással járó effektív kontaktus okán - a rendőri intézkedés foganatosításának megkezdése előtt a járőrvezető a panaszost szűrő, vágó eszközök birtokban tartására nyilatkozta.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolg.Szab.) 5. § (4) bekezdése alapján „A rendőri intézkedés során úgy kell eljárni, hogy a rendőr megelőzze megtámadását, lefegyverzését, továbbá akadályozza meg, hogy a figyelmét a szolgálati tevékenységtől elvonják, vagy lekötöttségét jogellenes cselekmény elkövetésére használják fel.”

A rendőrök kérték a panaszos és H. O. táskájának kiürítését, majd ruházatukat átvizsgálták. Az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján - (6) A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

A panaszossal szembeni ruházatátvizsgálás kapcsán a rendőrség a következő jogszabályra is hivatkozott. : Ruházatának, a Szabálysértési törvény 74. § (1) bekezdése alapján - „A rendőrség,

illetve - a hatáskörébe tartozó szabálysértések esetében - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal feladat- és hatáskörrel rendelkező szerve átvizsgálhatja annak a személynek a ruházatát, a csomagját, illetve a helyszínen lévő járművét, akiről feltehető, hogy tárgyi bizonyítási eszközt tart magánál. Nem magyar állampolgárságú eljárás alá vont személy esetén az előre láthatólag kiszabásra kerülő pénzbírság, illetve szabálysértési költség fedezetére szolgáló összeg lefoglalása érdekében is helye van az átvizsgálásnak.” - csomagjának átvizsgálására került sor.

A rendőröknek kellő jogszabályi felhatalmazásuk volt az általuk foganatosított intézkedésekhez, mivel felmerült a gyanú, hogy a feltételezett elkövető és a panaszos összejátszik, vagy valamilyen módon ismerik egymást.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült az intézkedés során.

3) A Testület vizsgálta a rendőri intézkedés során a panaszossal szemben alkalmazott hangnemet és bánásmódot.

A panaszos előadása szerint a rendőrök nem azonosították magukat, az intézkedés során megalázóan viselkedtek vele, amelyet a tér másik felén tartózkodó ismerősei is láttak és hallótávolságban voltak. A panaszos ok nélkülinek érezte az intézkedést vele szemben és beadványában sérelmezte, hogy többször a megismételt kérdésére-, hogy miért történik mindez- nem kapott választ.

A rendőrség tájékoztatása alapján a helyszínre érkező rendőrt az Rtv. 20. § (1) bekezdés a) pontja alapján egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye igazolta. A járőrvezető az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltak alapján, napszaknak megfelelően köszönt, majd a panaszossal nevét, beosztási helyét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölte. A panaszos tájékoztatást kapott arra vonatkozóan, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a birtokába jogellenes (az eltulajdonított tárgy vagy tárgyak értékének függvényében, bűncselekmény vagy szabálysértés) cselekmény elkövetéséből származó tárgyi bizonyítási eszköz kerülhetett. A rendőr felhívására a panaszos nyilatkozott és közölte, hogy részére jogellenes cselekményből származó dolog átadására nem került sor, majd ezt követően a járőrvezető a panaszost ruházatának és csomagjának átvizsgálásának végrehajtásáról, illetve annak jogalapjáról tájékoztatta.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület az ügy gondos mérlegelése során megállapította, hogy a panaszosi és a rendőri álláspont között olyan mértékű ellentét feszül a rendőrök által alkalmazott hangnem, és bánásmód tekintetében, amelyet a Testületnek – korlátozott eszköztárára tekintettel – nem állt módjában feloldani. A Testület így nem tudta a helyszíni cselekményeket rekonstruálni, ennek következtében pedig nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a rendőrök által alkalmazott hangnem és bánásmód kérdésében.

Mindezekre tekintettel a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható a hangnem és a bánásmód vonatkozásában.

IV.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján arra a következtetésre jutott, hogy 2017. február 25-én, a fentieket összegezve a Testület arra az álláspontra jutott, hogy a rendőrségnek kellő jogalapja volt az intézkedés megkezdéséhez, a foganatosított intézkedéseket megfelelő törvényi felhatalmazás alapján jogszerűen alkalmazta a panaszossal szemben, így a panaszosnak nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga. A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült az intézkedés során. A panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható a hangnem és a bánásmód vonatkozásában.

Budapest, 2018. március 8.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag